

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ПРАВознавство

Галузь знань	27 Транспорт
Шифр та назва спеціальності	275 Транспортні технології (за видами)
Назва освітньо-професійної програми	Транспортні технології (на автомобільному транспорті)
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Факультет	Електроніки, автоматизації та метрології
Кафедра	Електроніки, транспортних технологій та логістики
Статус освітньої компоненти	ОК-04 ОПП «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)»
Форма навчання	Денна

ВИКЛАДАЧІ

Кокорєв Олексій Вікторович
kokorev@ukr.net

В.о. зав. каф. Міжнародних відносин,
суспільних комунікацій та ІТ-права
Доктор політичних наук

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ

Анотація до освітньої компоненти

Курс орієнтований на такі завдання: розширити знання здобувачів про проходження, типи, та форми держави, історію формування української давності, поглибити знання з основ конституційного ладу України; ознайомити з основними галузями права, даючи їх коротку характеристику; формувати навички правомірної поведінки в типових життєвих ситуаціях; виховувати переконання в необхідності неухильного дотримання законів, непримиренність до протиправної поведінки; виробляти уміння аналізувати суспільно- політичної події в Україні та світ; спираючись на значення з теорії й

	історії держави та права, користуватися вітчизняними нормативними та міжнародними актами, різноманітними джерелами права.
Мета освітньої компоненти	Метою є формування у здобувачів вищої освіти базових знань з теорії правознавства, оволодіння системою основних понять правознавства, засвоєння найважливіших положень окремих правових галузей та вироблення навичок їх застосування на практиці. Предметом вивчення навчальної дисципліни є право як соціально – політичне явище і сукупність загальнообов’язкових, формально певних правил поведінки, встановлених державою, виражають необхідне співвідношення суспільних і особистих інтересів, визначальних види можливого і належного поведінки суб’єктів правовідносин.
Компетентності, формуванню яких сприяє освітня компонента	ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. СК-5 Здатність до оперативного управління рухом транспортних потоків. СК-7 Здатність оптимізувати логістичні операції та координувати замовлення на перевезення вантажів від виробника до споживача, дотримуватись законів, правил та вимог систем управління якістю. СК-9 Здатність оцінювати експлуатаційні, техніко-економічні, технологічні, правові, соціальні, та екологічні складові організації перевезень.
Результати навчання	РН 1. Брати відповідальність на себе, проявляти громадянську свідомість, соціальну активність та участь у житті громадянського суспільства, аналітично мислити, критично розуміти світ. РН 2. Критично оцінювати наукові цінності і досягнення суспільства у розвитку транспортних технологій. РН 3. Давати відповіді, пояснювати, розуміти пояснення, дискутувати, звітувати державною мовою на достатньому для професійної діяльності рівні. РН 19 Пояснювати експлуатаційну, техніко-економічну, технологічну, правову, соціальну та екологічну ефективність організації перевезень.
Обсяг освітньої компоненти	Загальний обсяг дисципліни: 5 кредитів ЄКТС (150 годин). Для денної форми навчання: лекції – 24 годин, практичні заняття – 30 години, самостійна робота – 96 годин.
Форма підсумкового контролю	Залік
Терміни викладання освітньої компоненти	Освітня компонента викладається на другому курсі у 4-му семестрі

ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Тема 1.	<p>Правознавство: загальні характеристики.</p> <p>Місце і роль права в системі соціальних норм. Поняття соціальних норм. Види соціальних норм. Право і мораль та їх відмінні ознаки. Поняття права. Об'єктивне та суб'єктивне право. Ознаки права. Сутність права. Зміст права та його види. Функції права. Джерела права та його форми. Закони і підзаконні акти. Поняття норми права. Ознаки правових норм, Структура норми права. Поняття гіпотези, диспозиції, санкції. Види норм права. Поняття джерела права, його різні значення. Система джерел права. Нормативні акти як джерела права та їхня система. Межі дії нормативних актів. Систематизація законодавства. Поняття системи права. Предмет та метод правового регулювання. Галузь права, інститут права, підгалузь права. Система законодавства.</p>
Тема 2.	<p>Поняття законності і правопорядку. Правопорушення як вид юридичної відповідальності.</p> <p>Поняття і види правосвідомості та правової культури. Ознаки правосвідомості. Поняття, ознаки і види правомірної поведінки. Правопорушення: поняття та види. Склад правопорушення та його ознаки. Поняття і основні ознаки юридичної відповідальності. Мста і функції юридичної відповідальності. Підстави притягнення і звільнення від юридичної відповідальності.</p>
Тема 3.	<p>Основи адміністративного та кримінального права України.</p> <p>Державне управління (здійснення виконавчої влади) як державно-правова категорія та його місце в системі соціального управління. Поняття адміністративно-правових відносин та адміністративного права. Адміністративний примус у системі методів державного управління. Адміністративно-деліктне право як підгалузь адміністративного права. Адміністративна відповідальність як вид юридичної відповідальності. Підстави адміністративної відповідальності. Характеристика адміністративного правопорушення. Види адміністративних стягнень та їхній зміст. Система адміністративних правопорушень. Органи, що розглядають справи про адміністративні правопорушення. Поняття, підстави і умови правомірності безпосереднього адміністративного примусу. Система та види заходів безпосереднього адміністративного примусу. Поняття і структура кримінального права. Підстави кримінальної відповідальності. Поняття злочину, характеристика складу злочину як його юридичного вираження. Об'єктивна сторона, суб'єкт та суб'єктивна сторона злочину. Обставини, що виключають суспільну небезпеку і протиправність діяння (необхідна оборона, крайня необхідність). Стадії розвитку умисного злочину. Співучасть у злочині. Покарання, його мета. Види покарань. Обставини, що пом'якшують відповідальність. Обставини, що обтяжують відповідальність. Особлива частина кримінального права. Класифікація злочинів.</p>
Тема 4.	<p>Цивільно-правові угоди (правочини). Представництво в цивільному праві.</p> <p>Поняття та класифікація (види) угод. Умови дійсності цивільно-правових угод. Форм угод: усна та письмова. їхні різновиди. Правові аспекти додержання відповідної форми угоди. Визнання угоди недійсною та правові наслідки виконання недійсної угоди. Реституція та варіанти вирішення питання про її застосування. Застосування реституції до конкретних випадків порушення умов дійсності угод. Види</p>

	недійсних угод. Поняття представництва. Сфера та межі дії представництва (представника). Підстави за яких виникають повноваження з представництва. Доручення. Форма і строк доручення Передоручення. Припинення доручення. Наслідки скасування доручення.
Тема 5.	Зобов'язальне право. Поняття цивільно-правового зобов'язання. Суб'єкт, предмет та підстави виникнення зобов'язань. Цивільно-правовий договір як підстава виникнення зобов'язань. Види зобов'язань (договорів). Процес (порядок) укладання договору. Загальні умови виконання зобов'язань. Способи забезпечення виконання зобов'язань: неустойка, застава, порука, завдаток, гарантія. Припинення зобов'язань, способи припинення зобов'язань. Поняття, підстави та умови відповідальності за порушення зобов'язань. Види цивільно-правової відповідальності.
Тема 6.	Трудова дисципліна, дисциплінарна га матеріальна відповідальність. Правове регулювання трудових спорів. Поняття та зміст трудової дисципліни. Трудова дисципліна, внутрішній трудовий розпорядок як особлива частина правопорядку. Нормативні акти, що регулюють внутрішній трудовий розпорядок і трудову. Основні обов'язки працівників. Стимулювання за трудовим правом. Заходи заохочення. Інші заходи стимулювання, переваги і пільги. Заохочення за особливі трудові заслуги. Дисциплінарна відповідальність. Система заходів впливу, що застосовується до порушників трудової дисципліни. Підстави дисциплінарної відповідальності. Дисциплінарний проступок. Кваліфікація дисциплінарних проступків. Дисциплінарні стягнення. Порядок накладання дисциплінарних стягнень. Поняття підстави і умови матеріальної відповідальності працівників за шкоду, заподіяну підприємству, установі, організації. Відміна матеріальної відповідальності від майнової цивільно-правової відповідальності. Види матеріальної відповідальності та особливості їх застосування. Порядок визначення розміру шкоди і покриття шкоди, заподіяної працівником. Трудові спори: поняття і класифікація. Комісії по трудових спорах: їхня організація та компетенція. Порядок розгляду трудових спорів у комісіях по трудових спорах. Порядок прийняття, оскарження та виконання рішення комісії по трудових спорах. Розгляд трудових спорів у суді. Справи, що підлягають безпосередньому розгляду в суді. Рішення органів по розгляду трудових спорів про поновлення працівника на роботі та розв'язанні інших, пов'язаних з ним питань. Колективні трудові спори та порядок їх вирішення
Тема 7.	Держава та право. Визначення та ознаки держави. Визначення права. Походження права. Функції та принципи права. Співвідношення норм права та соціальних норм. Правові системи. Правовий акт. Нормативно-правовий акт. Міжнародний договір. Приватне та публічне право.
Тема 8.	Основи конституційного права. Конституція України, основна характеристика. Правовий статус Глави держави. Повноваження Президента України. Укази та розпорядження Президента України. Вибори президента України. Припинення повноважень президента. Імпічмент, правовий та політичний аспект. Кабінет Міністрів України, як вищий орган у системі органів виконавчої влади. Склад Кабінету Міністрів України. Порядок призначення Прем'єр-міністр України та його повноваження. Програма діяльності Кабінету Міністрів України. Акти Кабінету Міністрів України. Порядок їх скасування та зупинення їх дії. Порядок прийняття рішень Кабінету Міністрів України. Організаційна форма роботи Кабінету Міністрів України. Відставка Кабінету Міністрів України, прийняття Верховною Радою України резолюції

	недовіри Кабінету Міністрів України. Конституційно-правовий статус Верховної Ради України. Склад Верховної Ради України. Організаційна форма роботи Верховної Ради України. Повноваження Верховної Ради. Коаліція депутатських фракцій. Комітети Верховної Ради України. Право законодавчої ініціативи. Верховна Рада України як суб'єкт системи стримувань та противаг. Правовий статус народних депутатів.
Тема 9.	Судова система України Принципи територіальності, спеціалізації та інстанційності судоустрою. Судові інстанції: перша, апеляційна та касаційна інстанції. Місцеві загальні суди. Цивільне та кримінальне судочинство. Справи про адміністративні правопорушення. Місцеві адміністративні суди. Юрисдикція адміністративних судів. Предметна підсудність адміністративних справ. Місцеві господарські суди. Юрисдикція господарських судів. Верховий Суд. Значення практики Верховного Суду для системи правосуддя. Конституційний Суд України. Інститут конституційної скарги. Практика Європейського суду за прав людини, як джерело право в Україні.
Тема 10.	Основи цивільного права Цивільні правовідносини. Основні засади цивільного законодавства. Акти цивільного законодавства. Дія актів цивільного законодавства в часі. Структура Цивільного кодексу України. Договір як регулятор суспільних відносин. Свобода договору. Учасники цивільних відносин. Фізичні особи. Правоздатність та дієздатність. Підстави для обмеження дієздатності, визнання особи недієздатною. Часткова дієздатність. Оголошення фізичної особи померлою та безвісно відсутньою. Акти цивільного стану. Немайнові права фізичної особи. Юридичні особи. Організаційно-правові форми юридичних осіб. Підприємницькі, непідприємницькі товариства. Установчі документи юридичної особи. Найменування, торговий знак юридичної особи. Правоздатність юридичних осіб.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституційне право України : навч.-метод. посібник [Електронний ресурс] / Д. С. Терлецький, М. В. Афанасьєва, Ю. Д. Батан та ін. ; за заг. ред. Д. С. Терлецького. - Одеса: 2020. - 242с. Режим доступу: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/12412> DOI 10.32837/11300.12412
2. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / В. І. Борисов, В. Я. Тацій, В. І. Тютюгін та ін. ; за ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. 5-те вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2015. С. 14.
3. Сімейне право України: підручник / [Т. В. Боднар, В. С. Гопанчук, О. В. Дзера та ін.]; за заг. ред. Т. В. Боднар та О. В. Дзери. - Київ: Юрінком Інтер, 2016. - 519 с.
4. Трудове право України: Підручник / За ред. Н.Б. Болотіної, Г.І.Чанишевої. – К., 2004. – 630 с.
5. Харитонов Є.О., Харитонova О.І., Старцев О.В. Цивільне право України: Підручник. - Вид. 3, перероб. і доп. - К.: Істина, 2013. – 808 с.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО КОНСУЛЬТАЦІЇ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою		Нарахування балів	Бали нараховуються таким чином: <i>Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою і становить: за поточну успішність (участь у практичних заняттях, виконання практичних завдань та контрольних робіт) – до 60 балів, за результати екзамену – до 40 балів.</i>
		для іспиту	для заліку		
90-100	A	Відмінно	зараховано		
82-89	B	Добре			
74-81	C				
64-73	D				
60-63	E	Задовільно			
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання		
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням освітньої компоненти	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням освітньої компоненти		

ПОЛІТИКА ОПАНУВАННЯ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Відвідування: Здобувачі вищої освіти самостійно планують відвідування лекційних занять, що проводяться в межах освітньої компоненти. Присутність на практичних заняттях та контрольних заходах (екзамен/залік) є обов'язковою. При проведенні занять в онлайн режимі, присутність здобувача враховується у разі відкритого вікна.

Дотримання принципів академічної доброчесності: Підготовка усіх завдань, письмових робіт і т. ін., що виконуються в межах освітньої компоненти, здійснюється здобувачем вищої освіти самостійно, на засадах академічної доброчесності. Викладач має право для перевірки робіт застосовувати програму **Unicheck**.

Умови зарахування пропущених занять: Контрольні етапи (практичні і лабораторні роботи, тестовий контроль), які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на контрольному занятті з поважної причини, він презентує виконані завдання під час консультації викладача або в онлайн-формі за згодою викладача.

Інші умови: Навчально-методичні матеріали освітньої компоненти розміщені на платформі дистанційного навчання на платформі Moodle